

Helvetin tulet

”Koetelkaa kaikkea ja pitäkää se mikä on hyvää.”

(1. Tess. 5:21.)

Avaintekstit:

Mark. 9:42–48;

Mal. 3:19 (4:1, VKR);

Juud. 7;

1. Tim. 2:5;

Ap. t. 2:29, 34, 35;

1. Joh. 5:3–12.

I talialainen runoilija Dante Alighieri (1265–1321) on kirjoittanut kuuluisan teoksen *Jumalainen näytelmä* sielun kuvitteellisesta matkasta kuoleman jälkeen. Sielu meni joko infernoon (helvettiin) maan alle; tai kiirastuleen, jossa ihmishenget voivat puhdistua ja tulla arvollisiksi nousemaan taivaaseen; tai paratiisiin itse Jumalan läsnäoloon.

Vaikka kyseessä on vain runoteos, joka on fiktiota, Danten sanoilla on ollut kuitenkin suuri vaikutus kristilliseen, varsinkin roomalaiskatoliseen, teologiaan. Käsite kuolemattomasta sielusta, joka menee joko helvettiin, kiirastuleen tai paratiisiin, on tuolle kirkkokunnalle perustavanlaatuinen. Monet konservatiiviset protestanttiset kirkkokunnat uskovat myös kuolemattomaan sieluun, joka kuoleman jälkeen nousee joko paratiisiin tai laskeutuu alas helvettiin. Todellakin, jos ihmissielu ei koskaan kuole, niin jonnekinhan sen on mentävä sen jälkeen, kun ruumis kuolee. Lyhyesti sanottuna ihmisluonnon väärin ymmärtäminen on johtanut kauheisiin teologisiin virheisiin.

Tällä viikolla käsittelemme joitakin näistä epäraamatullisista teorioista ja lisäksi tarkastelemme Raamatun antamaa kuvaa siitä, mitä kuoleman jälkeen tapahtuu.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 3.12.2022

KUOLE- MATON MATO?

Vertaa Mark. 9:42-48 ja Jes. 66:24. Miten ymmärrät ilmauksen "missä 'mato ei kuole'"? (Mark. 9:48.)

Jotkut tulkitsevat sanan "mato" (Mark. 9:48) viittauksena jumalattomien ruumiista irtautuneeseen sieluun tai henkeen, joka kuoleman jälkeen lentää helvettiin, jossa se ei koskaan kuole vaan kärsii ikuisesta piinasta.

Tulkinta ei heijasta Raamatun käsitystä tiedottomasta kuoleman tilasta; tulkinnessa jätetään myös huomiotta Vanhan testamentin taustatieto tekstiä koskien. "[Y]ksikkömuotoista sanaa 'mato' käytetään yleisesti 'madoista'; sillä ei tarkoiteta yksittäistä matoa. Viittaus liittyy matoihin, jotka syövät mätäneviä ruumiita". - Robert G. Bratcher ja Eugene A. Nida, *A Translator's Handbook on the Gospel of Mark* (London: United Bible Societies, 1961), s. 304.

Mark. 9:48 Jeesus lainaa Jes. 66:24: "Ja kun he lähtevät ulos, he näkevät niiden ruumiit, jotka ovat minusta luopuneet. Mato, joka niitä kalvaa, ei kuole, liekki, joka niitä nuolee, ei sammuu. Ne ovat kauhistava varoitus koko ihmisluvulle."

Kuvaus esittelee taistelukenttää, jossa Jumalan viholliset ovat kuolleina maassa ja ruumiita hävitetään. Madot hajottavat ruumiit, joita ei ole tuhonnut, tai ehkä madot syövät ruumiita ensin ja sitten tuli tuhoaa ne. Niin tai näin, tekstissä ei ole viittausta oletettuun sieluun, joka pakenisi ruumiin tuhoa ja lentäisi helvettiin.

Entä "madot", jotka eivät ikinä kuole? Jes. 66:24 käytetty vertauskuvallinen kieli (jota Mark. 9:48 lainaa) ei tarkoita, että madot ovat kuolemattomia. Tässä painotetaan, että madot eivät jätä hajottavaa työtään kesken. Ne jatkavat jumalattomien ruumiiden kalvamista, kunnes ne on täysin tuhottu. Jumalan lapset saavat sen sijaan asua uudessa taivaassa ja uudessa maassa palvoen Jumalaa hänen läsnäolossaan (Jes. 66:22, 23). Näin vastakkaiset kohtalot mielessään, ei ihme, että Jeesus sanoi, että olisi parempi, jos joku pääsisi Jumalan valtakuntaan ilman jotakin ruumiinsa osaa kuin että hänellä olisi täydellinen, jonka madot ja tuli tuhoaisivat (Mark. 9:42-48).

Lopulta olemme joko täysin pelastettuja tai täysin tuhottuja. Ei ole välimaastoa. Mitä valintoja sinun on tehtävä tänään? Miten tämän todellisuuden - ikuinen elämä tai ikuinen tuho - tulisi vaikuttaa valintoihisi?

HELVETIN TULET

Kirjassaan *The Sight of Hell* (Dublin: James Duffy, [1874], s. 24) englantilainen roomalaiskatolinen pappi John Furniss (1809–1965) kuvailee ikuista kidutusta käyttäen apunaan mielikuvaa suuresta täysrautaisesta pallosta, joka on suurempi kuin taivaat ja maa. ”Lintu tulee kerran sadassa miljoonassa vuodessa ja kevyesti koskettaa suurta rautapalloa siipensä sulalla.” Sitten kirjailija väittää, että syntisten palaminen helvetissä jatkuu vielä senkin jälkeen, kun tuo rautapallo on kulunut pois satunnaisten linnun sulan kosketusten vaikutuksesta!

Edelleen monet protestantit uskovat kadotettujen kohta-
olon olevan kutakuinkin yllä kuvatun kaltainen.

Lue Mal. 3:19 (4:1, VKR) ja Juud. 7. Miten jakeet auttavat ymmärtämään ”ikuisen tulen” käsitettä tai Jeesuksen ajatusta siitä, että kadotetut joutuvat ”ikuisen tuleen” (Matt. 18:8) tai ”helvettiin, sammumattomaan tuleen” (Mark. 9:43)?

Sana ”ikuinen” (hepr. ’ōlām; kreik. aiōn, aiōnios) välittää eri merkityksiä riippuen sanan asiayhteydestä. Esimerkiksi kun sana liitetään Jumalaan (5. Moos. 33:27, ”ikiaikainen/ikuinen”), se ilmaisee Jumalan ikaikaisuutta. Kun se esiintyy ihmisiä kuvailemassa (2. Moos. 21:6, ”ainainen”), se rajoittuu ihmisen elinikään. Kun sanalla kuvaillaan tulta (Matt. 18:8; Matt. 25:41, ”ikuinen”), sillä tarkoitetaan, että tuli ei sammu ennen kuin se on täysin kuluttanut sen, mitä se polttaa. Ikuinen tuli on ainainen siinä mielessä, että se hävittää jumalattomat täysin ja peruuttamattomasti niin, ettei heistä ”jää jäljelle juurta eikä vartta” (Mal. 3:19).

Jos jumalattomia rangaistaan ikuisesti, silloin pahuutta ei koskaan lopullisesti poisteta. Kaikki elämä on Jumalasta lähtöisin (5. Moos. 32:39; Ps. 36:10), joka ei ”tahdo, että jumalaton kuolee vaan että hän kääntyy teiltään ja saa elää” (Hes. 33:11). Miksi Jumala antaisi jumalattomien elämän jatkua loputtomasti kiduttaakseen heitä ikuisesti? Oikeudenmukaisempaa on lopettaa elämä kokonaan. Jos jumalattomat saavat rangaistuksen ”tekojensa mukaan” (Ilm. 20:12), miksi lyhyestä elämästä pitäisi rangaista loputtomasti?

Kaikki Raamatun viittaukset ikuisen tuleen tulisi nähdä viittauksina tuhatvuotiskauden jälkeiseen tuliseen järveen, josta Ilm. 20 puhuu (ks. tutkistelu 13).

PYHÄT KIIRAS- TULESSA

Katolinen kirkko opettaa, että kuolleet, jotka eivät ansaitse helvettiä, mutta jotka eivät vielä ole valmiita paratiisiin, voivat saada syntinsä puhdistettua kiirastulesa, jonka jälkeen he voivat nousta paratiisiin. Heidän rakkaansa voivat lievittää heidän kiirastulen kärsimyksiään rukouksin ja katumus-harjoituksin.

Katolisen kirkon katekismus on selväsananainen koskien kiirastulta: "Ne, jotka kuolevat Jumalan armossa ja ystävinä, mutta eivät ole täydellisesti puhdistuneet, saavat kyllä olla varmoja ikuisesta pelastuksestaan, mutta he joutuvat kuolemansa jälkeen läpikäymään puhdistuksen saavuttaakseen sen pyhyden, joka on välttämätön taivaan iloon pääsemiseksi." (*Katolisen kirkon katekismus*, 2. painos, 2011, s. 272.) Siellä sanotaan myös, että heidän rakkaimpiensa rukoukset ja muut teot kuolleiden puolesta voivat lievittää heidän kärsimyksiään. "Kirkko suosittaa myös almuja, aneita ja katumus-tekoja vainajien puolesta." (Sama, s. 273.)

Lue Saarn. 9:10, Hes. 18:20-22 ja Hepr. 9:27. Miten tekstit kumoavat teorian kiirastulesta?

Kiirastulioppi yhdistää pakanallisen käsityksen jatkuvasti palavasta helvetistä pakanalliseen tapaan rukoilla kuolleiden puolesta. Tällaista oppia on mahdotonta hyväksyä niiden, jotka uskovat Raamatun opetukseen siitä, 1) että kuolleet lepäävät tiedottomina haudoissaan (Saarn. 9:10); 2) että yhden ihmisen vanhuskautta ei voi siirtää toiselle langenneelle ihmiselle (Hes. 18:20-22); että ainoa Välttämämme on Jeesus Kristus (1. Tim. 2:5); ja 4) että kuolemaa seuraa viimeinen tuomio ilman toista mahdollisuutta katua tämän elämän harha-askelia (Hepr. 9:27).

Epäraamatullinen kiirastulioppi vääristää Jumalan luonnetta. "Paholaisen tavoitteena on lankeemuksestaan lähtien ollut tulkita Jumalaa tahallaan väärin. Hän on kuolemattoman sielun opin alkuunpanija. - - Ajatus ikuisesti palavasta helvetistä on Paholaisen tuotos; kiirastuli on hänen keksintönsä. Nämä opetukset vääristävät Jumalan luonnetta, jotta häntä pidettäisiin ankarana, kostonhaluisena, mielivaltaisena ja anteeksiantamattomana." - Ellen G. White, Manuscript 51 (Dec. 10) 1890.

Mitä virheelliset opit opettavat oikean tärkeydestä?

RUUMIISTA IRTAAN- TUNEET SIELUT PARATIIS- SISSA

Vaikka protestantit eivät hyväksyneet kiirastulen oppia, monet silti uskovat, että vanhurskaina kuolleiden sielut ovat jo paratiisissa. Joidenkin mielestä ”sielut” ovat ruumiista irtaantuneita henkiä; toiset uskovat, että he ovat henkiä, joilla on hengellinen kirkkauden ruumis.

Tällaiset teoriat vievät pohjan raamatullisilta opeilta koskien viimeistä ylösnousemusta ja kuolleiden tuomiota. Miksi ylösnousemusta ja tuomiota (Ilm. 20:12–14) tarvitaan, jos vanhurskaiden sielut ovat jo paratiisissa?

Lue Ap. t. 2:29, 34, 35 ja 1. Kor. 15:16–18. Miten tekstit valaisevat ymmärrystämme kuolleiden ja ylösnousemuksesta odottavien tilasta?

Raamattu opettaa, että ihmiset, jotka ovat jo taivaassa, siirtyivät sinne joko elävinä, kuten Henok (1. Moos. 5:24) ja Elia (2. Kun. 2:9–11), tai heidät herätettiin kuolleista, kuten Mooses (Juud. 9) ja Kristuksen ylösnousemuksen yhteydessä herätetyt (Matt. 27:51–53).

Viittaus alttarin alla oleviin sieluihin, jotka vaativat kostoja (Ilm. 6:9–11), on vain kielikuva oikeudesta, eikä se todista teoriaa sielun kuolemattomuudesta paikkansapitäväksi. Jos se olisi sitä, ei kuulostaisi siltä kuin kyseiset sielut nauttisivat ikuisesta palkinnostaan. Todellisuudessa hauta on levon paikka kuolleille, jotka odottavat tiedottomina ylösnousemusta, jolloin heidän tietoisuutensa palaa. Kuolleet, myös vanhurskaina kuolleet, eivät ole ruumiistaan irtaantuneita sieluja, jotka odottavat taivaassa, että heidän sielunsa voi taas yhtyä heidän ruumiiseensa lopullisessa ylösnousemuksessa.

Mistä Paavali puhuisi 1. Kor. 15:18, kun hän sanoo, että ellei olisi kuolleiden ylösnousemusta, silloin ne, ”jotka ovat nukkuneet pois Kristukseen uskoen, ovat joutuneet perikatoon”? Kuinka he voisivat olla kadotettuja, jos he ovat olleet taivaan ilossa jo kuolemastaan lähtien? Yksi Uuden testamentin keskeisistä opetuksista – kuolleiden ylösnousemus Kristuksen palatessa – mitäöidään väärällä opetuksella siitä, että vanhurskaina kuolleet kohoavat heti kuoltuaan vastaanottamaan ikuisen palkintonsa. Kuitenkin tätä opetusta kuulee koko ajan, varsinkin hautajaisissa.

Millä tavoin voit auttaa ihmisiä ymmärtämään, että kuolleiden nukkuminen haudoissaan on hyvä uutinen, sillä he eivät tiedä mitään kivusta ja tuskasta?

RAAMA- TULLINEN NÄKEMYS

Lue 1. Joh. 5:3-12. Miksi apostoli Johannes rajaa ikuisen elämän vain niille, jotka ovat Kristuksessa?

Raamatun oppi ihmisen ehdollisesta kuolemattomuudesta – vastakohtana epäraamatulliselle teorialle sielun luontaisesta kuolemattomuudesta – tulee selväksi tekstistä 1. Joh. 5:11, 12. Ymmärtääksemme tekstin, meidän pitää muistaa, että vain Jumala on kuolematon (1. Tim. 6:15, 16) ja ainoa elämän lähde (Ps. 36:10; Kol. 1:15-17; Hepr. 1:2).

Kun synty tuli maailmaan Aadamin ja Eevan lankeemuksen kautta (1. Moos. 3), he ja kaikki heidän jälkeläisensä (myös me) tulivat fyysisen kuoleman kirouksen alaisiksi ja menettivät ikuisen elämän lahjan. Meidän rakastava Jumalamme pani täytäntöön lunastussuunnitelman, jolla ihmiset voisivat saada takaisin ikuisen elämän, jonka oli ollut tarkoitus kuulua heille alun alkaenkin. Kuten Paavali kirjoittaa: ”Jo ennen maailman luomista hän on valinnut meidät Kristuksessa olemaan edessään pyhiä ja nuhteettomia Kristuksesta osallisina.” (Ef. 1:4.)

Paavali selittää, että kuten ”[y]hden ainoan ihmisen teko toi maailmaan synnin ja synnin mukana kuoleman”, samalla tavoin ”yhden ainoan ansiosta, Jeesuksen Kristuksen”, ikuisen elämän lahja on saatavilla kaikille ihmisille (Room. 5:12-21). Paavali viittaa tässä yksiselitteisesti kirjaimelliseen Aadamiiin, joka toi synnin ja kuoleman tähän maailmaan. Raamatun missään kirjoituksissa ei ole järkeä ilman kirjaimellista Aadamia, joka syntyinlankeemuksen kautta toi synnin ja kuoleman meidän maailmaamme.

Niinpä apostoli Johannes lisää: ”Jumala on antanut meille iankaikkisen elämän, ja tämä elämä on hänen Pojassaan. Jolla on Poika, sillä on elämä. Jolla ei Jumalan Poikaa ole, sillä ei ole elämää.” (1. Joh. 5:11, 12.)

Koko kuva tulee yhä selvemmäksi Jeesuksen sanojen valossa: ”[J]okaisella, joka näkee Pojan ja uskoo häneen, on ikuisen elämä. Viimeisenä päivänä minä herätän hänet.” (Joh. 6:40.) Ja Jeesus sanoi vielä: ”Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin[.]” (Joh. 11:25.) Ikuinen elämä on siten Jumalan antama lahja. Teoria sielun luontaisesta kuolemattomuudesta sitä vastoin takaa ikuisen elämän – joko paratiisissa tai helvetissä – kaikille, jopa niille, jotka eivät ole Kristuksessa. Olkoon tällainen opetus kuinka suosittua tahansa, se ei ole raamatullista.

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Suuri taistelu*, nettiversio, s. 628-650 tai *Alfa ja omega*, osa 8, s. 44-70 tai *Suuri taistelu*, s. 521-549 tai *Suuri taistelu*, taskup., s. 340-357.

”Sielun luonnollinen kuolemattomuus on perusharha, josta juontuvat opit tietoisesta tilasta kuolemassa ja oppi ikuisesta kidutuksesta. Ne ovat Raamatun opetuksen, terveen järjen ja inhimillisten tunteittemme vastaisia. Yleisen käsityksen mukaan kuolleet pelastetut taivaassa tietävät kaiken, mitä maan päällä tapahtuu, varsinkin jälkeen jättämiensä ystävien elämässä tapahtuvat asiat. Kuinka kuitenkin tieto heille rakkaiden ihmisten vaikeuksista tai heidän syntiensä todistaminen, heidän vaikeuksiensa, surujensa ja pettymystensä näkeminen voisi tuoda onnea näille kuolleille? Millaista taivaan autuutta kokisivat ne, jotka leijailisivat elävien ystäviensä yläpuolella? Ja miten äärimmäisen vastenmielinen on oppi siitä, että heti viimeisestä henkäyksestä katumattomat kuolleet joutuvat suoraan helvetin liekkiin? Millaiseen ahdistukseen tämä käsitys saattaakaan ihmiset, jotka näkevät ystäviensä tulevan haudatuiksi valmistautumattomina siihen, että päätyvät ikuisen vaivaan ja syntiin?” (ST nettiversio 644, 645.)

Keskustelunaiheita:

1. Ne, jotka ovat keskustelleet toisten kristittyjen kanssa kuolleiden tilasta ja helvetin luonteesta, ovat todennäköisesti havainneet, kuinka peräänantamattomia ihmiset ovat uskossaan paitsi siihen, että pelastetut menevät välittömästi taivaaseen, myös siihen, että kadotetut ovat jo helvetin ikuisessa kidutuksessa. Miksi näin? On ymmärrettävää, että ihmiset haluavat uskoa, että heidän kuolleet rakkaansa ovat jo ”Herran kanssa” (vaikka tässä onkin se ongelma, että heille olisi varmasti kauheaa katsella alhaalla maan päällä tapahtuvia kauheita asioita). Miksi ihmiset ovat kuitenkin niin kiintyneitä myös siihen kauheaan ajatukseen, että kadotettuja kidutettaisiin ikuisesti helvetissä? Mitä tämä opettaa siitä, kuinka vahvoja perinteet voivat olla?

2. Useimmat kristilliset kirkkokunnat julistavat epäraamatullista teoriaa sielun luontaisesta kuolemattomuudesta. Mitä muuta meidän pitäisi seurakuntana tehdä (sen lisäksi mitä jo nyt teemme) julistaaksemme maailmalle Raamatun näkökantaa kuolemaan ja sen jälkeiseen elämään?